

ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕРМІНА «КОНЦЕПТ» У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

Реферат. Термін «концепт» вважається центральним для багатьох лінгвістичних дисциплін, проте на сьогодні не існує єдиного погляду щодо його визначення. Здійснене дослідження дозволяє стверджувати, що концепт чітко структурований, виник і функціонує на базі декількох наук і відзначається міждисциплінарним характером.

Виокремлюємо три основні мовні підходи до кваліфікації терміна «концепт», виділення його диференційних ознак: когнітивний (С. Аскольдов, О. Бабушкін, М. Болдирєв, С. Воркачов, С. Жаботинська, О. Кубрякова, Д. Ліхачов, З. Попова, А. Приходько, О. Селіванова, Ю. Степанов, Й. Стернін), лінгвокультурологічний (С. Воркачов, В. Жайворонок, А. Загнітко, В. Карасик, Ж. Краснобаєва-Чорна, В. Маслова, Г. Слишкін, Ю. Степанов), психолінгвістичний (О. Єфименко, О. Залевська, І. Штерн).

Під час дослідження проаналізовано значну кількість сучасних лінгвістичних праць [Воркачев 2003; Єфименко 2005; Жайворонок 2002; Загнітко 2010; Краснобаєва-Чорна 2009; Маслова 2011; Попова, Стернін 2007; Приходько 2008; Селіванова 2006], присвячених опису ознак і сфери функціонування, дефініції терміна «концепт», що мають вагоме теоретичне значення. У роботі представлено різні визначення терміна «концепт», схарактеризовано його структурні властивості та окреслено специфіку кожного з підходів, виділено спільні риси різних дефініцій, здійснено спробу сформулювати узагальнене, універсальне визначення терміна «концепт».

Ключові слова: концепт, когнітивна лінгвістика, лінгвокультурологія, психолінгвістика, різнорівнева структура, ментальна сутність, мовне вираження.

Терміном «концепт» послуговуються представники різних лінгвістичних дисциплін. Як наслідок, до цього часу не існує єдиного, загальноприйнятого визначення. Це є яскравим свідченням багатства властивостей і ознак концепту, пояснюється великою кількістю шляхів його можливого теоретичного визначення й обґрунтування. Існує потреба підсумувати головні підходи щодо дефініції цього терміна, на основі багатьох розрізнених визначень побудувати власну дефініцію.

Мета статті полягає у визначенні кваліфікаційних ознак концепту та опрацюванні власної дефініції терміна «концепт» з опертям на когнітивний, лінгвокультурологічний, психолінгвістичний вектори інтерпретації концепту у науковій літературі.

Серед дослідників поширеним є твердження, що мова сьогодні не може розглядатися незалежно від її безпосереднього носія – людини. Провідним напрямом розвитку сучасної антропоцентричної лінгвістики є когнітивний підхід, саме тому надзвичайно важливим постає чітке визначення терміна «концепт» – основного для цієї галузі мовознавства. Увагу вчених, у першу чергу, привертають концепти, пов'язані з культурою українського народу, що передають особливості його колективної свідомості: *ЖИТТЯ*, *СМЕРТЬ*, *ЛЮДИНА*, *ЩАСТЯ*, *ЛЮБОВ* та ін. Питання теоретичних і практичних проблем концепту у сучасній лінгвістиці розглянули О. Бабушкін, О. Кубрякова, С. Аскольдов, Д. Ліхачов, Ю. Степанов, С. Жаботинська, М. Болдирєв, З. Попова, Й. Стернін, С. Воркачов, О. Селіванова та ін.

Термін «концепт» є найбільш поширеним і дискусійним у сучасному мовознавстві. Протягом кількох десятиліть він використовується як базовий у дослідженнях, присвячених опису мовної картини світу. Потребу його виникнення й функціонування пояснив А. Бабушкін: «Необхідність створення нового терміна, який синтезує лексикографічну й енциклопедичну інформацію, в семантиці якого зливалися б денотація і конотація, «ближче» і «далше» значення слова, знання про світ і суб'єкт, який його пізнає, пояснюється в тому числі потребами когнітології, зокрема, когнітивної лінгвістики, що зосереджує увагу на співвіднесенні лінгвістичних даних із психологічними ...» [2, с. 12].

Як наслідок того, що сформувалася лінгвоконцептологія (нова мовознавча дисципліна), термін «концепт» розповсюдився надзвичайно широко (зокрема у лінгвокультурології, психолінгвістиці, когнітивістиці, лінгвофілософії, семантиці і под.). При цьому, поняття концепту у лінгвістиці позначає та охоплює весь обсяг знань, уявлень, інформації про певний об'єкт або цілий клас об'єктів.

Саме вчення про концепт має давню історію. Його виникнення та первинний розвиток пов'язують з ім'ям П. Абеляра (XII ст.), який вважав, що концепт – форма, здатна охопити будь-який смисл, сукупність понять у ментальній сфері людини, що формуються під час сприйняття мови та користування нею.

О. Кубрякова, як і інші представники когнітивної лінгвістики (О. Бабушкін, М. Болдирєв, І. Голубовська, В. Жайворонок, З. Попова, А. Приходько, О. Селіванова, Ю. Степанов, І. Стернін та ін.), обстоює думку, згідно з якою «концепт – термін, що служить поясненню одиниць ментальних або психічних ресурсів нашої свідомості й тієї інформаційної структури, яка відображає знання і досвід людини; це оперативна змістова одиниця пам'яті, ментального лексикону, концептуальної системи і мови мозку, всієї картини світу, відображеної у людській психіці. Концепт виникає в процесі побудови інформації про об'єкти й їхні властивості, причому ця інформація може включати як відомості про об'єктивний стан справ у світі, так і відомості про уявні світи і можливий стан справ у цих світах. Це відомості про те, що індивід знає, припускає, думає і уявляє про об'єкти світу» [15, с. 90]. Дослідниця наголошує на універсальності та всеоб'ємності як основних ознаках концепту, його унікальній здатності вживатися як центральний термін багатьох наук (лінгвістики, психології, філософії, культурології). Когнітивісти кваліфікують концепт як оперативну одиницю свідомості, що несе інформацію про всі об'єкти й явища реальності.

С. Аскольдов обстоює думку, що будь-який концепт виступає точкою відліку, основою певного мисленнєвого акту, пов'язаного зі сприйманням і розумінням чужого мовлення. Учений розглядає концепт як лінгвофілософське поняття: «Концепти – це ембріони мисленнєвих операцій. Коли вимовлене ким-небудь слово розуміється у власному значенні, то це значить, що той, хто це розуміє, здійснює деякий миттєвий акт, який служить зародком цілої системи мисленнєвих операцій» [1, с. 275]. Отже, з метою швидшого й ефективнішого сприйняття мови розум людини послуговується цілим комплексом концептів, що, власне, і матеріалізуються за допомогою слів.

Великий науковий інтерес становить визначення терміна «концепт», сформульоване Д. Ліхачовим. Учений вважає, що концепт є наслідком об'єднання, зіткнення словникового значення слова й емпіричного, особистого досвіду людини щодо предмета, явища, ознаки, які це слово описує: «Розглядаючи, як сприймається слово, значення і концепт, ми не повинні виключати людину. Потенції концепту тим ширші і багатші, чим ширший і багатший культурний досвід людини ..., і чим менший культурний досвід людини, тим бідніша не тільки її мова, але і її «концептосфера»» [16, с.90]. Дослідник наголошує на тому, що будь-який концепт нерозривно пов'язаний із народною, національною та навіть світовою культурою, що певним чином впливають на розумову діяльність людини, її світогляд і мовлення.

Ю. Степанов наголошує на спільності внутрішньої форми термінів «концепт» і «поняття»: «... концепт є калькою з лат. *conceptus* «поняття», від дієслова *concipere* «зачинати»» [22, с.40]. Концепт учений визначає як конкретний, глибинний сенс певного поняття, смислове значення вербально вираженого імені (знаку). Водночас, відокремлюється і суттєво відрізняється від самого імені та його денотата (безпосереднього об'єму поняття, його предметного значення).

На думку С. Жаботинської, концепт – будь-яка оперативна одиниця мислення, яка може передбачати або не передбачати наявність чіткої логічної форми [7, с.34].

Лінгвісти наголошують, що концепти, являючи собою наслідок і результат набутого людиною пізнавального досвіду, є чітко структурованими, мають конкретно оформлену

форму існування. Як стверджує М. Болдирєв: «Концепти відображають зміст отриманих знань, досвіду, результатів усієї діяльності людини і результати пізнання нею навколишнього світу у вигляді певних одиниць, «квантів» знання». За твердженням дослідника, концепти являють собою одиниці, смисли, якими людина оперує у мисленнєвому процесі. У свідомості вони формуються кількома способами: на основі чуттєвого досвіду; на основі практичної діяльності; на основі пізнавальної (експериментальної, теоретичної) наукової діяльності; на основі розумової діяльності під час здійснення операцій із уже відомими концептами; на основі комунікації (вербальної, невербальної) [3, с. 23-25].

Термін «концепт» у лінгвістиці трактується різнопланово: «Справа в тому, що концепт – категорія мисленнєва, неспостережувана, і це дає великий простір для її тлумачення» [18, с. 9]. З. Попова та Й. Стернін, у свою чергу, визначають концепт як «глобальну мисленнєву одиницю, що являє собою квант структурованого знання, ідеальну сутність, яка формується у свідомості людини із її безпосередніх операцій з предметами, із її предметної діяльності, із мисленнєвих операцій людини з іншими, уже наявними в її свідомості концептами» [18, с. 48]. Цікавим є більш пізнє визначення концепту, сформульоване лінгвістами: це «дискретне ментальне утворення, що є базовою одиницею розумового коду людини, володіє відносно впорядкованою внутрішньою структурою, являє собою результат пізнавальної (когнітивної) діяльності особи і суспільства та несе комплексну, енциклопедичну інформацію про відображуваний предмет чи явище, про інтерпретацію конкретної інформації суспільною свідомістю і ставлення суспільної свідомості до певного явища чи предмета» [19, с.34]. До структури концепту належать: образ, інформаційний зміст та інтерпретаційне поле.

С. Воркачов визначає концепт як досить широке поняття, спільне для когнітивної лінгвістики та когнітивної психології, предметом вивчення яких є проблеми пізнання, мислення, збереження й переробки інформації [5, с.8].

Когнітивне визначення сутності концепту ґрунтується на кількох основних засадах: концепт здатен формувати й зберігати знання про світ, відбивати результати пізнавальної діяльності людини; концепти як одиниці мисленнєвого рівня існують у вигляді певних інформаційних елементів; мова є засобом формування, вербалізації концептів у людській свідомості; при творенні концептів допоміжними джерелами постають чуттєвий досвід, практична діяльність, наочність.

За визначенням О. Селіванової, концепт – це інформаційна структура свідомості, різносубстратна, певним чином організована одиниця пам'яті, яка містить сукупність знань про об'єкт пізнання, вербальних і невербальних, набутих шляхом взаємодії п'яти психічних функцій свідомості й позасвідомого. Ядром концепту є поняття, фіксоване у вигляді пропозиційних структур і позначене певною номінативною одиницею. Концепти зароджуються під час пізнавальної діяльності, відображають і узагальнюють досвід людини й інтеріоризовану її свідомістю дійсність, підводячи інформацію під певні вироблені суспільством категорії та класи. Слово є засобом доступу до концептуального знання, однак воно може представляти різні концепти, тому мова є доволі компактним засобом концептуалізації [21, с.256].

А. Загнітко наголошує на універсальності поняття концепту та мові як основному засобі його матеріального вираження, реалізації: «Концепт – глобальна одиниця мисленнєвої діяльності, він є квантом структурованого знання. Концептам здебільшого властивий універсалізм, їхнє вираження не можна обмежити тільки мовою, але остання постає одним із найпотужніших засобів вияву концепту зокрема і концептосфери загалом» [10, с.12].

На основі здійснених досліджень науковці визначили основні характеристики концепту: цінність (здатність оцінювати предмети та явища дійсності, реалізуючись при цьому у різних мовних одиницях), комплексність (здатність одночасно належати до свідомості, культури й мови), умовність (зосередженість у межах нематеріальної, «ідеальної» людської свідомості), відкритість, мінливість (зумовлена постійними змінами зовнішнього

оточення та внутрішньої системи цінностей), складна структура (наявність активного, пасивного та внутрішнього шарів), різнорівневе мовне втілення [20, с.49].

Як «багатовимірне утворення» розглядає концепт Ж. Краснобаєва-Чорна, виділяючи серед диференційних ознак поняття «зв'язок з мовою, мисленням, пам'яттю та психікою, абстрагування, етнокультурне забарвлення, момент переживання, специфікацію, узагальнення, автореферентність, безтілесність, відкритість, вічність, динамічний характер, гнучкість, множинність складників, потенційну суб'єктивність, тривалість і складність формування, стереотипність і константність, кодованість у чуттєво-образних уявленнях, відображення ментальної дійсності», виконання концептом пізнавальної функції, функції збереження знань про світ, структурування знання, орієнтування у світі [14, с.41].

Термін «концепт» у сучасній лінгвістиці трактується надзвичайно широко й багатозначно. Кожен із концептів виступає виразником вмісту конкретного поняття. Його визначають і як традиційно виражену мовну ідею, мотив. Соціальний, культурний концепт постає породженням певного суспільства та його унікальної культури. Такі інформаційні одиниці виступають предметом вивчення лінгвокультурології – другого поширеного підходу до осмислення природи таких елементів.

С. Воркачов, В. Жайворонок, В. Карасик, Ж. Краснобаєва-Чорна, Д. Ліхачов, Г. Слишкін, Ю. Степанов, В. Телія, Л. Чернейко розглядають концепт як певне ментальне утворення, що відзначається своїми етнокультурними особливостями.

Народна, національна культура визначає глибинний, експресивний зміст концептів; слово є засобом їхньої вербалізації, опредмечування. Значення конкретних мовних засобів (лексем, фразеологізмів, висловів) призводить до виникнення концептів у людській свідомості. Водночас, особистий і культурно-історичний досвід значно розширюють межі формування та сприйняття концептів. Якщо культура народу, носіїв мови розширюється, урізноманітнюється, то, як наслідок, структура того чи іншого концепту також ускладнюється, стає чіткіше й яскравіше вираженою. Лінгвокультурологічний погляд ґрунтується на накопичувальній (кумулятивній) функції мови, саме за допомогою якої відбувається безпосереднє збереження та передавання народного досвіду від покоління до покоління.

С. Воркачов, із цього погляду, визначає концепт так: «Концепт – одиниця колективного знання / свідомості (яка відправляє до вищих духовних цінностей), що має мовне вираження і відзначена етнокультурною специфікою» [4, с.93]. У структурі концепту дослідник виокремлює три складові: понятійну (класифікаційні ознаки та дефініція), образну (зафіксовані у мовній свідомості пізнавальні метафори), значеннєву (місце концепту в лексико-граматичній системі конкретної мови).

Ю. Степанов погоджується з ідеєю залежності визначення концептів від культурного світу людини: «Концепт – це ніби згусток культури у свідомості людини; те, у вигляді чого культура входить у ментальний світ людини. І, з іншого боку, концепт – це те, за допомогою чого людина – проста, звичайна людина, не «творець культурних цінностей» – сама входить у культуру, а в деяких випадках і впливає на неї» [22, с.40-41]. Концепт, за працями дослідника, має складну структуру, включаючи: «основну, актуальну» ознаку; додаткові, «історичні, пасивні» ознаки; внутрішню форму, яка в перспективі втілюється у зовнішній – словесній («культурні концепти визначаються звичайно як багатовимірні смислові утворення в колективній свідомості, опредмечені в мовній формі» [22, с.47]).

В. Карасик також вбачає у структурі концепту кілька складових: «Лінгвокультурний концепт являє собою квант досвіду, що переживається і моделюється як тривимірне утворення, у складі якого можна виділити понятійні, образні та ціннісні характеристики» [11, с.167]. Оцінний компонент при цьому визначається як основний, найважливіший, оскільки перетворює концепт на культурний феномен. Саме ціннісна складова є диференційною ознакою концептів (порівняно з іншими одиницями свідомості): «Якщо про якийсь феномен носії культури можуть сказати «це добре» (погано, цікаво, втомливо і т. д.), цей феномен формує в цій культурі концепт» [12, с.77]. Концепт, за твердженням ученого, має ім'я лише в

тому випадку, якщо концептосфера (сукупність концептів) осмислюється у свідомості мовців, отримуючи однослівне визначення. Культурний концепт традиційно включає предметно-образну (чуттєві характеристики реальних предметів, явищ, подій, що зберігаються в людській пам'яті), поняттєву (мовна зафіксованість, опис, дефініція) і ціннісну складові.

В. Жайворонок, аналізуючи концепти, називає ці ментальні одиниці «концептами історико-культурної свідомості народу», виділяючи у їхній структурі образність і етносимволіку. Учений розглядає їх як специфічні мовні одиниці, наповнені етнокультурним смислом, що найчастіше виникають і функціонують у культурному контексті, позначаючись експресивністю, образністю, символічністю [8, с.48].

В. Маслова визначає концепт як специфічне семантичне утворення («ментальна сутність»), що має лінгвокультурні особливості та характеризує представників певної етнічної культури. Слугаючи відображенням народного світобачення, концепт є маркером мовної картини світу, вбираючи в себе значення слова, особистий і національно-історичний досвід [17, с.47]. Експлікація смислу того чи іншого концепту доступна лише мовознавцеві, який чудово розуміє і здатен пояснити живе, народне мовлення.

І. Штерн розглядає концепт із позиції психолінгвістики, характеризує його як ментальний прообраз. Вважає, що концепт має два боки – мовний і психічний. Для психіки концепт – «ідеальне» утворення, образ, що втілює зумовлені культурою уявлення про світ, являючи собою прототип групи похідних понять; для мови концепт – утворення, що має певне ім'я [23, с.191-194].

Розвиває ці погляди О. Залевська, зазначаючи, що концепт – поняття, яке не можна відстежити безпосередньо. Дослідниця стверджує, що під час систематичного користування мовою у свідомості її носія успішно формується ціла система різних концептів. Крім того, можливий і зворотній процес: ті чи інші концепти можна вичленувати з ментальної сфери – чим безпосередньо і займаються психолінгвісти, старанно й глибоко аналізуючи наявний мовний матеріал. О. Залевська зазначає, що концепт може існувати як надбання окремого індивіда і як певний універсальний варіант, що функціонує у колективній свідомості суспільства чи представників унікальної народної культури. Концепт, за дослідницею, є базовим перцептивно-когнітивно-афективним утворенням динамічного характеру, що підпорядковується закономірностям психічного життя людини і, внаслідок цього, за багатьма параметрами відрізняється від понять і значень як продуктів наукового опису з позицій лінгвістичної теорії [9, с.39].

О. Єфименко характеризує концепт як локалізоване ментальне утворення, що відбиває реально існуючий, предметний, об'єктивний світ, маючи широкий зміст, який охоплює різні вияви явища в картині оточуючої дійсності і слова у системі певної мови [6, с. 2-3].

Отже, сьогодні існує величезна кількість дефініцій терміна «концепт». Кожен із трьох лінгвістичних підходів – когнітивний, лінгвокультурологічний, психолінгвістичний – по-різному його кваліфікує. Водночас, серед усіх дефініцій можна виокремити певні спільні риси, сформувавши на їхній базі окреме, узагальнене визначення: концепт – це універсальна, глобальна одиниця ментального рівня, квант чітко й послідовно структурованої системи знань людини про матеріальний і духовний світи, що її оточують; засобом вираження й пояснення якого є мова; виконуючи оцінну функцію, тісно пов'язаний із розумом, пам'яттю, культурою та психікою.

Список використаної літератури

1. Аскольдов, С.А. Концепт и слово [Текст] / С.А. Аскольдов // Русская словесность. От теории словесности к структуре текста. Антология. – М. : Academia, 1997. – С. 267-279.
2. Бабушкин, А.П. Типы концептов в лексико-фразеологической семантике языка [Текст] / А.П. Бабушкин. – Воронеж : Изд-во Ворон. гос. ун-та, 1996. – 104 с.

3. Болдырев, Н.Н. Когнитивная семантика : Курс лекций по английской филологии [Текст] / Н.Н. Болдырев. – Тамбов : ТГУ, 2000. – 123 с.
4. Воркачев, С.Г. Методологические основания лингвоконцептологии [Текст] / С.Г. Воркачев // Теоретическая и прикладная лингвистика : Межвуз. сб. науч. трудов. – Вып. 3 : Аспекты метакоммуникативной деятельности. – Воронеж : 2002. – С. 79-95.
5. Воркачев, С.Г. Сопоставительная этносемантика телеономных концептов «любовь» и «счастье» (русско-английские параллели) [Текст] / С.Г. Воркачев. – Волгоград : Перемена, 2003. – 164 с.
6. Єфименко, О. Є. Концепт СТЕП в українській мові : словникова, текстова і психолінгвістична парадигма [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова» / О.Є. Єфименко. – Х., 2005. – 19 с.
7. Жаботинская, С.А. Когнитивная лингвистика: принципы концептуального моделирования [Текст] / С.А. Жаботинская // Лінгвістичні студії. – Черкаси, 1997. – Вип. 2. – С. 31-52.
8. Жайворонок, В.В. Проблема концептуальної картини світу та мовного її відображення [Текст] / В.В. Жайворонок // Культура народів Причорномор'я. – 2002. – № 32. – С. 51-53.
9. Залевская, А.А. Психолінгвістический подход к проблеме концепта [Текст] / А.А. Залевская // Методологические проблемы когнитивной лингвистики. – Воронеж : Воронежский государственный университет, 2001. – С. 36-44.
10. Загнітко, А. П. Класифікаційні типології концептів / А. П. Загнітко // Лінгвістичні студії : зб. наукових праць / Донецький нац. ун-т; наук. ред. А. П. Загнітко. – Донецьк : ДонНУ, 2010. – Вип. 21. – С. 12-21.
11. Карасик, В.И. Языковой круг : личность, концепты, дискурс [Текст] / В.И. Карасик. – Волгоград : Перемена, 2002. – С. 166-205.
12. Карасик, В.И., Слышкин, Г.Г. Лингвокультурный концепт как единица исследования [Текст] / В.И. Карасик, Г.Г. Слышкин // Методологические проблемы когнитивной лингвистики: Сб. науч. тр. – Воронеж : ВГУ, 2001. – С. 75-80.
13. Краснобаева-Чорна, Ж. В. Термінополе *КОНЦЕПТ* [Текст] / Ж. В. Краснобаева-Чорна // Українська мова. – 2006. – № 2. – С. 67-79.
14. Краснобаева-Чорна, Ж. В. Концептуальний аналіз як метод концептивістики (на матеріалі концепту ЖИТТЯ в українській фраземіці) [Текст] / Ж. В. Краснобаева-Чорна // Українська мова. – 2009. – № 1. – С. 41-52.
15. Кубрякова, Е.С. Краткий словарь когнитивных терминов [Текст] / Е.С. Кубрякова. – М. : Филол. ф-т МГУ им. М.В. Ломоносова, 1996. – 245 с.
16. Лихачев, Д.С. Концептосфера русского языка [Текст] / Д.С. Лихачев // Русская словесность. От теории словесности к структуре текста. Антология. – М. : Academia, 1997. – С. 280-287.
17. Маслова, В.А. Введение в когнитивную лингвистику [Текст] / В.А. Маслова. – М. : Флинта, 2011. – 296 с.
18. Попова, З.Д., Стернин, И.А. Язык и национальная картина мира [Текст] / З.Д. Попова, И.А. Стернин. – Воронеж : Истоки, 2002. – 60 с.
19. Попова З.Д., Стернин И.А. Когнитивная лингвистика [Текст] / З.Д. Попова, И.А. Стернин. – М. : АСТ: Восток – Запад, 2007. – 314 с.
20. Приходько, А.М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики [Текст] / А.М. Приходько. – Запоріжжя : Прем'єр, 2008. – 332 с.
21. Селіванова, О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія [Текст] / О.О. Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2006. – 716 с.
22. Степанов, Ю.С. Константы : Словарь русской культуры. Опыт исследования [Текст] / Ю.С. Степанов. – М. : Школа, «Языки русской культуры», 1997. – С. 40-76.

23. Штерн, І.Б. Вибрані топіки і лексикон сучасної лінгвістики. Енцикл. словник для фахівців з теоретич. гуманіт. дисциплін та гуманіт. інф-ки [Текст] / І.Б. Штерн. – К. : «АртЕк», 1998. – 336 с.

Анотация

Гарбера И. В. Функционирование термина «концепт» в современной лингвистике.

В статье проанализированы работы по когнитивной лингвистике, лингвокультурологии, психолингвистике, посвященные описанию признаков, сферы функционирования, а также формулировке дефиниции понятия концепта. Представлены различные определения понятия концепта, проанализированы его структурные свойства, выделены общие черты разных дефиниций, сделана попытка самостоятельно сформулировать обобщенное, универсальное определение понятия концепта на основе уже существующих.

Ключевые слова: *концепт, когнитивная лингвистика, лингвокультурология, психолингвистика, разноуровневая структура, ментальная сущность, языковое выражение.*

Summary

Garbera I. V. Functioning of the term «concept» in modern linguistics

The article analyzes the work on cognitive linguistics, cultural linguistics, psycholinguistics, dedicated to the description of symptoms, the scope of operation, as well as the formulation of the definition of the concept. Presents different definitions of the concept, analyzes its structural properties, marks the general features of different definitions, tries to formulate independently a generalized, universal definition of the concept on the basis of existing ones.

Keywords: *concept, cognitive linguistics, cultural linguistics, psycholinguistics, multi-level structure, mental entity, linguistic expression.*